

Náučný chodník Senica - Kunovská priehrada

Kraj:	Trnavský
Okres:	Senica
Geomorfologické jednotky:	Chvojnická pahorkatina a Myjavská pahorkatina
Geologické jednotky:	neogénna panva, flyšové pásmo a bradlové pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Senica
Východisko:	Senica, autobusová stanica
Trasa:	Senica: autobusová stanica - východným a severným smerom proti toku Teplice - Kunov - vodná nádrž Kunov, pláž na východnej strane
Dĺžka, prevýšenie:	5,5 km, 40 m
Čas prechodu:	2 h
Počet zastávok:	9
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedný

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Chodník je súbežný s červenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2011

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave, niektoré sú počmárané (2020).

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Mestský úrad Senica, Štefánikova 1408/56, 905 25 Senica, tel. 034 / 6515 004

Poznámky: (1) Náučný chodník vedie v celej svojej dĺžke po cyklotrase. (2) V závere trasy sú informačné panely náučného chodníka doplnené interaktívnymi environmentálnymi prvkami s detským ihriskom.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Senica. Okresné mesto na Záhorí v juhovýchodnom cípe Chvojnickej pahorkatiny po oboch stranách Teplice povyššie jej ústia do Myjavy. Prvá písomná zmienka je z roku 1256, v 13. storočí patrila panstvu Abovcov, začiatkom 14. storočia ju získal Matúš Čák Trenčiansky, v roku 1396 získala mestské privilégia. Od 16. storočia bola strediskom remeselnej výroby (domácka výroba súkna) a obchodu, v 18. storočí patrila medzi tri hospodársky najvyspelejšie mestá v Nitrianskej župe. V roku 1760 bol severne od historického centra pre generála Hávara vybudovaný zrejme podľa projektu F. A. Hillebrandta neskorobarokový kaštieľ, ktorý patril neskôr Náriovcom a v 19. storočí Imrichovi Kálmánovi a jeho manželke rodenej Machatovej, dcére bohatého mlynára z obce Dojč, podľa ktorej kaštieľ dostal prezývku Machatka. V 19. storočí sa stala strediskom slovenského kultúrneho a politického života. Ďalšími pamiatkami sú: gotický karner sv. Ducha z 1. polovice 15. storočia, renesančný rímskokatolícky kostol navštívenia Panny Márie postavený v roku 1631 ako protestantský, klasicistický evanjelický a. v. kostol postavený v roku 1784 ako tolerančný bez veže (tú pristavili v roku 1794), eklektický letohrádok veľkostatkára Vagyona z 19. storočia (1838; bývalá Sokolovňa, dnes mestské múzeum), pomníky martýrom popraveným v roku 1848, synagóga v orientálnom štýle (1866), hrob hudobného skladateľa a advokáta Štefana Fajnora (1844 - 1909) s náhrobníkom z dielne Ferdinanda Štáblu z roku 1925 a i. Najvýznamnejšou fabrikou, a to aj z hľadiska rozvoja mesta, bol donedávna fungujúci v roku 1945 vybudovaný Slovenský hodváb, závod na výrobu viskózového a polyesterového hodvábu. Jeho korene siahajú až do roku 1920, kedy tu materská žilinská celulózka využila prázdnu budovu bývalého liehovaru pre novo založenú Tovareň na umelé vlákna. Aktuálne sa nevyužívané priestory továrne menia na modernú multifunkčnú mestskú zónu. V bývalom kaštieli, obkolesenom parkom, sídli od roku 1985 Záhorská galéria Jána Mudrocha, orientovaná najmä na vizuálne umenie 20. a 21. storočia s väzbou na záhorský región, z ktorého pochádzajú o. i. Ján Mudroch, Martin Benka, Ján Želibský, Jozef Kostka, Albín Brunovský. Časťami mesta sú kedysi samostatné obce Čáčov, Sotina a Kunov a patrí k nemu aj niekoľko usadlostí v okolí. Severne od Kunova sa nachádza vodná nádrž Kunov s prímestskou rekreačnou oblasťou (samostatné heslo).

Vodná nádrž Kunov. Priehrada severovýchodne od Senice, resp. severne od jej časti Kunov, vybudovaná v rokoch 1959 - 1964 na potoku Teplica v poľnohospodárskej krajine na rozhraní Chvojnickej pahorkatiny a Myjavskej pahorkatiny, ktoré tu práve potok od seba navzájom oddeľuje. Vodná plocha je vhodná na kúpanie, bezmotorové člnkovanie a rybolov (s možnosťou zakúpenia hostovského rybárskeho lístka). Na východnom pobreží vznikla prímestská **rekreačná oblasť Kunovská priehrada** s 250 m dlhou pieskovou plážou, parkoviskom a službami letného cestovného ruchu včítane stravovacích zariadení, požičovne vodných bicyklov a člnov a ihrísk. Na protihľadnom brehu stojí štýlová koliba (reštaurácia). V okolí je tiež záhradkárskaa a chatová osada a verejnosti voľne prístupná rozhľadňa.

Chvojnická pahorkatina. Nevelký geomorfologický celok na západe Slovenska na sever od rieky Myjavy s pôdorysom trojuholníka s vrcholmi pri Skalici, Čároch a Jablonici, hraničiaci od východu s Bielymi Karpatmi a Myjavskou pahorkatinou, z juhu a západu Borskou nížinou a na severe Dolnomoravským úvalom a asi na 2 km úseku Sudoměřického potoka, tvoriaceho tu česko-slovenskú štátnu hranicu, s Českom. Je to severná menšia časť Záhorskej nížiny. V severnej časti ju preteká od východu k západu Chvojnica, ľavostranný prítok Moravy. Prevažujúci pahorkatinný reliéf so širokými úvalinovitými dolinami a plochými chrbtami sa v oblasti kulminácie celku Zámčiskom (434 m n. m.) v jeho centrálnej časti mení až na podvrchovinný. Geologickú stavbu tvoria prevažne neogénne sedimenty (štrky, íly, pieskovce, zlepenca, ílovce), zväčša prikryté staroštvrtohornými sprašami, sprašovými hlinami a naviatymi pieskami (najmä v západnej časti) a pozdĺž Chvojnice štrkami jej náplavového kužela. Vo východnej časti v oblasti Smrdák sa vyskytujú minerálne pramene s mimoriadne vysokým obsahom sírovodíka (680 mg/l) - ide o najkoncentrovanejšiu sírnu vodu na Slovensku a v strednej Európe. V území dominujú hnedozeme a černozeme s oráčninou a tradičnými vinohradmi, na naviatych pieskoch rastú borovicové lesy, v najvyššej a najčlenejšej časti (Zámčisko) sa zachoval dubový nížinný les.

Myjavská pahorkatina. Medzihorský geomorfologický celok na západe Slovenska zhruba medzi Sobotišťom, Osuským, Prašníkom, Bzincami pod Javorinou a Brestovcom medzi Malými Karpatmi na juhu a Bielymi Karpatmi na severe a Považským podolím na východe a Chvojnickou pahorkatinou na západe. Ide o zvlnené nevysoké (zväčša 250 - 400 m n. m.) územie s charakteristickými plošinami oddelenými širšími dolinkami, pri južnom okraji kulminujúce Bradlom (543 m n. m.) s veľmi pestrou a zložitou geologickou stavbou. Okrem paleogénnych flyšových hornín (zlepenca, ílovce) sú hojne zastúpené neogénne (zlepenca, pieskovce, brekcie) a mezozoické (vápence, pieskovce, sliene, ílovce) horniny včítane bradiel a ich obalu niekde s prekryvom štvrtohorných sedimentov (sprašové hliny, svahové sedimenty, štrkopiesky nív). Miestami - na relatívne odolných horninách, napr. bradlových tvrdošoch (jurské vápence) či masívnych chrbtoch na kriedových pieskovcoch a vápencoch - sa vyskytuje výrazný i skalnatý reliéf (Brančské bradlá) alebo terén s pomerne veľkým prevýšením až vrchovinného rázu - teda nie pahorkatinného, ako by nasvedčoval zaužívaný názov celku -, členený hlbšími dolinami Myjavy, Brezovského potoka, Jablonky, Trstia a ich prítokov. [Poznámka na okraj - vrch Bradlo napriek názvu nie je bradlom v geologickom zmysle.] Pre územie Myjavskej pahorkatiny je charakteristický hojný výskyt historických výmoloŧ, podmienených kombináciou miestami nízkej odolnosti geologického podlažia, veľkej členitosti reliéfu, spôsobu obrábania odlesnenej pôdy v rámci kopaničiarskeho osídlenia od 16. storočia a jeho časového prekryvu s tzv. malou dobou ľadovou s časťami silnými zrážkami s efektom intenzívnej vodnej erózie. Zhruba polovica plochy medzihoria je dnes zalesnená prevládajúcimi bučninami, a to najmä na skeletnatých pôdach, strmých svahoch, opustených pasienkoch a na územiach s výmoloŧmi bohato zastúpeným agátom bielym.

Názvy informačných panelov

1. Informačná tabuľa: Náučný chodník. Prechádzka cyklotrasou
2. O rieke Teplica
3. Liečivky okolo nás
4. Hmyz
5. Vodné bezstavovce
6. Ryby
7. Plazy a obojživelníky
8. Vodné vtáky
9. Cicavce v našom okolí
10. Stromy a vodné rastliny

Informačné panely v teréne nie sú označené názvom náučného chodníka a nie sú číslované.

